

ВРХОВНИ СУД
РЕПУБЛИКЕ СРПСКЕ
Број: 118-0-Кжк-06-000 004
Бања Лука, 24.12.2008. године

У ИМЕ РЕПУБЛИКЕ СРПСКЕ!

Врховни суд Републике Српске у вијећу састављеном од судија Драгомира Миљевића као предсједника вијећа, Горане Микеш и Слободана Милашиновића, као чланова вијећа, уз учешће записничара Соње Матић, у кривичном предмету против оптуженог Н.Б., због кривичног дјела силовања из члана 193. став 2. у вези са ставом 1. Кривичног закона Републике Српске, након одржаног усменог и јавног претреса коме су присуствовали, републички тужилац мр Ненад Врањеш, оптужени и његов бранилац, адвокат Б.Г. из Б.Л., донио је 24.12.2008. године и истога дана јавно објавио

ПРЕСУДУ

Оптужени Н. Б., син С. и З.П., рођен ... године у Д., гдје је и настањен у ул. ..., србин, држављанин РС и БиХ, ожењен, отац двоје малодобне дјеце, запослен код приватника, осуђиван пресудом Основног суда у Добоју број К-58/95 од 5.6.1996. године због кривичног дјела из члана 172. став 1. КЗ РС, на казну затвора у трајању од 3 (три) мјесеца, условно на двије године, пресудом истога суда (није наведен ни број ни датум), на казну затвора у трајању од 5 (пет) мјесеци због кривичног дјела разбојништва, казну издржао није био у притвору, сада на слободи.

КРИВ ЈЕ

Што је:

Дана 5.9.2004. године око 04,00 часова, након што је у кафићу К. у Д., попио пиће са оштећеном Д.Д. и њене двије другарице, одвезао их својим аутомобилом, марке "Тојота" из Добоја у диско клуб у О., а потом последије краћег задржавања, довезао их назад у Д., а када су другарице оштећене отишле кући, искористивши познанство са оштећеном Д. и њезином породицом, позвао ову да оду у неки кафић, како би јој нешто важно испричао за њезина оца, у шта је оштећена повјеровала те су се одвезли Н.В. у Д. и видјели да су угоститељски објекти затворени, аутомобилом скренуо према мјесту П., Општина Д., те оштећеној рекао да тамо има неки кафић који држи његов пријатељ, одвезао оштећену 4 – 5 км изван насеља гдје нема кућа, зауставио аутомобил на путу поред шуме питајући оштећену "јел знаш гдје се налазиш и гдје ти се вечерас налази момак", говорећи да су јој мака и баба курве и да ће и она бити курва, па када је оштећена заплакала и затражила да је одмах вози кући, те покушала да

изађе из аутомобила, закључао врата на централној брави и обратио се оштећеној ријечима теби је вечерас дати, хватајући својим рукама оштећену у предјелу врата а ова сва уплакана молила да је пусти говорећи З. ти твоје, врати ме кући, мислећи на његову мајку, на шта је оптужени рекао или ћеш ми дати или иди пјешнице кући, оштећена је у више наврата поново покушавала да отвори врата на мјесту сувозача, повлачењем ручице на вратима у чему није успјела, оборио наслоњач на сједишту сувозача, па када се оштећена опирала гурнуо је рукама на задње сједиште аутомобила, прешао на ово сједиште, подигао сукњу оштећеној и скинуо јој гаћице, а уз помоћ оштећене скинуо са ње мајицу и грудњак, са себе скинуо одјећу, легао на оштећену и свој полни орган ставио у полни орган оштећене, и са истом обавио сношај у трајању од 10 до 15 минута, ком приликом је ејакулирао на сједиште аутомобила, грудњак, сукњу и гаћице оштећене

Дакле, другог принудио на обљубу употребом силе и пријетње да ће непосредно напасти на тијело тог лица

Чиме је починио кривично дјело силовања из члана 193. став 1. Кривичног закона Републике Српске, па га суд за поњичено дјело

О С У Ћ У Ј Е НА КАЗНУ ЗАТВОРА У ТРАЈАЊУ ОД 1 (ЈЕДНЕ) ГОДИНЕ

На основу члана 99. став 1. Закона о кривичном поступку (у даљем тексту: ЗКП), оптужени је дужан платити трошкове кривичног поступка у износу од 2.440,30 КМ, те платити паушални износ трошкова од 200,00 КМ, све у року од 15 дана под пријетњом извршења, те платити трошкове награде и нужних издатака постављеног му браниоца, о чему ће се одлучити накнадно посебним рјешењем.

На основу члана 108. став 3. ЗКП-а, оштећена Д.Д. се са имовинскоправним захтјевом у цјелини упућује на парницу.

О б р а з л о ж е њ е

Пресудом Окружног суда у Добоју број К-3/05 од 24.6.2005. године, оптужени Н.Б. је на основу члана 290. тачка в) ЗКП-а ослобођен од оптужбе због кривичног дјела силовања из члана 193. став 2. у вези са ставом 1. Кривичног закона Републике Српске (у даљем тексту: КЗ РС).

Поводом жалбе окружног тужиоца из Добоја, Врховни суд Републике Српске је наведену пресуду укинуо рјешењем број Кж-149/05 од 7.2.2006. године и одредио одржавање претреса пред овим судом.

У наставку поступка пред овим судом, а након укидања наведене пресуде, овај суд је на основу члана 323. став 2. ЗКП-а прихватио као доказни

материјал, све доказе изведене пред првостепеним судом, те на претресу провео доказ поновним саслушањем, у својству свједока, оштећене Д.Д.

Анализом свих изведених доказа и то како појединачно, тако и у њиховој међусобној повезаности, те оцјеном тих доказа на начин како то прописују одредбе члана 287. став 2. ЗКП-а, одлучено је као у изреци ове пресуде из слиједећих разлога:

Тврдња оптуженог у свједочењу на главном претресу пред првостепеним судом сводила се на потпуно признање чињенице полног односа са оштећеном Д. али и на негирање употребе силе или пријетње у том односу. Насупрот томе, оштећена Д.Д. је у свједочењу пред Окружним судом у Добоју, као и у свједочењу пред овим судом дана 24.12.2008. године детаљно изнијела, не само околности које су чину обљубе претходиле, већ и околности под којима је оптужени над њом обљубу извршио. Она је врло увјерљиво исказала да оптуженог познаје, да су оптужени и њезин отац не само познаници већ и добри пријатељи, те да је то и опредјелило њезину одлуку да аутомобилом оптуженог, не слутећи да јој се ишта лоше може десити пође са овим било гдје по његовом приједлогу, управо из разлога повјерења које је у њега имала. У овом дјелу се заиста исказу оштећене не може упутити ниједан ваљан приговор, јер су овај дио исказа потврдили и свједоци, отац оштећене Ж.Д. и баба оштећене Н.Д. Када је ријеч о оном дијелу исказа оштећене у којем она износи околности непосредно прије него што је оптужени над њом извршио чин обљубе, те су тврдње у погледу начина и поступања према њој од стране оптуженог такође увјерљиве, она износи низ детаља, почев од тврдње да ју је оптужени психички малтретирао, говорећи како су њезина мајка и баба курве, да ће и она бити курва, питао је гдје ти је момак, те када се она опирала, истина вербално, молећи оптуженог да је вози кући, спомињући при том и мајку оптуженог, говорећи оптуженом 3. ти твоје вози ме кући, оптужени се на то само смије, да би након тога цетралном бравом закључао врата, а када је она хтјела да отвори врата сувозача и напусти возило, у чему није успјела, он јој тада говори како ће је одвести 5 км даље од тог мјеста, а све то говори у прилог закључку да на страни оштећене ниједног момента није било ни жеље ни воље да са оптуженим ступи у полни однос.

Мјесто догађаја (аутомобил), вријеме догађаја (4 часа ујутро), удаљеност од насељеног мјеста око 5 км, уз чињеницу да је оштећена вриштала и ударала у аутомобил, а да оптужени на такво њезино понашање уопште не реагује у смислу да одустане од обљубе, обара сједиште сувозача и ову хватањем за врат оштећену премјешта на задње сједиште, скида јој гаћице, а уз помоћ оштећене мајицу и грудњак, уз објашњења која је у свом исказу дала оштећена, зашто је оптуженом помогла да јој скине мајицу и грудњак, произилази несумњив закључак да оштећена није добровољно пристала на полни однос са оптуженим.

Исказ оштећене, у дијелу у којем тврди да је оптужени над њом извршио силовање, потврдила је и њезина баба, свједокиња Н.Д., којој је оштећена ујутро послије 6,00 часова када је дошла кући и донијела у руци гаћице и грудњак те саопштила јој је да ју је силовао Б. (надимак оптуженог). Ова свједокиња је описала да је оштећена била сва расчупана и уплакана, па је свједокиња одмах

позвала мајку оптуженог З.Б., обавијестила је шта се догодило оштећеној, да би мајка оптуженог убрзо дошла у кућу бабе оштећене.

Догађај који је предмет овог поступка, нужно захтјева, прије свега оцјену исказа оштећене и свједочења оптуженог, док су искази свједока саслушаних на главном претресу пред првостепеним судом, осим исказа Н.Д., бабе оштећене, релативне важности, јер и свједоци оптужбе, и свједоци одбране немају непосредних сазнања о мјесту, времену и околностима под којима се догађај збио. Сви се они изјашњавају само о сазнањима до којих су дошли на основу онога што им је саопштила оштећена, односно оптужени. Међутим, бројни материјални докази изведени пред првостепеним судом по приједлогу оптужбе, нарочито проведена вјештачења трагова пронађених на одјевним предметима оштећене, дају поуздани основ за закључак да је над оштећеном извршена обљуба, коју чињеницу није негирао нити оптужени на главном претресу пред првостепеним судом. У оцјени исказа оптуженог који је овај суд подвргао критичкој оцјени доводећи га у везу са исказом оштећене треба прије свега поћи од онога што је оптужени изјавио на саслушању пред окружним тужиоцем дана 6.9.2004. године, када је порекао да је с оштећеном критичне ноћи имао полни однос, а на главном претресу пред првостепеним судом је у свом свједочењу ту чињеницу признао, али је негирао да је према оштећеној примјенио било какву силу или пријетњу. Оцјењујући исказ оптуженог који је дао на саслушању пред окружним тужиоцем и доведећи га у везу са исказом оштећене, овај суд налази да је тај исказ неистинит, као што је и неистинит исказ оптуженог у свједочењу на главном претресу пред првостепеним судом да је полни однос са оштећеном имао уз њезин добровољни пристанак.

С друге стране – то је већ речено, исказ оштећене у свим битним околностима тока догађаја како је он описан у диспозитиву оптужнице а који чињенични супстрат прихвата и ова пресуда је у тој мјери увјерљив да се из садржаја тога исказа у цјелини може извести једини закључак да је оптужени у вријеме, на начин и под околностима описаним у изреци ове пресуде силом и пријетњом над оштећеном извршио обљубу, те да су у таквом његовом поступању остварена сва битна обиљежја кривичног дјела силовања из члана 193. став 1. а не кривичног дјела силовања из члана 193. став 2. у вези са ставом 1. КЗ РС, како је то то дјело квалификовала оптужба.

Наиме, суд је у смислу члана 286. став 1. ЗКП-а везан за дјело које је предмет оптужбе у погледу чињеничног описа радње, али не и за приједлоге у погледу правне оцјене дјела, како то произилази из одредбе члана 286. став 2. ЗКП-а. У конкретном случају, оптужба не садржи у чињеничном опису да је оштећена у вријеме када је над њом извршено дјело била малољетно лице. Та околност представља квалификаторну околност да би се дјело могло квалификовати по члану 193. став 2. КЗ РС, па овај суд због тога што је везан за чињенични супстрат оптужнице, није овлашћен ту чињеницу унијети у изреку пресуде, јер би на тај начин успоставио на штету оптуженог тежу правну квалификацију. Због тога су радње оптуженог из изреке ове пресуде правно квалификоване као кривично дјело силовање из члана 193. став 1. КЗ РС.

Оптужени је, како то произилази из исказа оштећене комплузивном (психичком) силом која се састоји у томе да јој је говорио да су њезине баба и

мајка курве, да ће она бити курва, питајући је гдје јој је момак, закључавањем врата (што представља не само ограничавање кретања оштећене већ и онемогућавање да напусти возило у којем се налазила), те хватање оптужене за врат и премјештањем на задње сједиште, свим тим радњама оштећену довео у ситуацију да она због такве психичке и физичке силе, те и пријетњом да ће је одвести још 5 км даље, објективно није била у стању пружити било какав отпор оптуженом, због чега је дјеловањем те силе оштећену принудио на обљубу. Он је био свјестан свога дјела, хтио је његово извршење, дакле поступао је са директним умишљајем, као обликом виности.

Стога га је суд, не налазећи околности које би искључивале његову кривичну одговорност, за почињено дјело огласио кривим.

При одмјеравању казне, суд је на страни оптуженог утврдио као олакшавајуће околности његове породичне прилике (отац двоје малодобне дјеце), а као отежавајућу околност ранију осуђиваност. Истина не ради се о осуђиваности за истоврсна дјела, али ранија осуђиваност говори о томе да је оптужени склон вршењу кривичних дјела. Цјенећи све те околности суд је оптуженом изрекао казну затвора у трајању од 1 (једне) године, налазећи да је изречена казна у свему примјерена тежини почињеног дјела, степену кривичне одговорности оптуженог и околностима под којима је дјело извршено, те да се изреченом казном може остварити сврха кажњавања прописана у одредби члана 28. КЗ РС и то како с аспекта опште (генералне), тако и са аспекта посебне (специјалне) превенције.

Како је оптужени оглашен кривим, суд га је обавезао да плати трошкове кривичног поступка који се односе на награде вјештацима, те на трошкове приступа оштећене пред овим судом 9. и 24.12.2008. године, све у укупном износу од 2.440,30 КМ, а према подацима у спису. Висина паушалног износа као дијела трошкова кривичног поступка одређена је сразмјерно трајању поступка, сложености предмета и имовном стању оптуженог.

Оштећена Д.Д. је поставила имовинскоправни захтјев, али како исти није специфицирала ни у износу ни у основима, расправљање по том захтјеву би знатно одуговлачило кривични поступак, па ју је суд упутио да свој захтјев у смислу члана 108. став 3. ЗКП-а, у цјелини остварује у парници.

Записничар:

Предсједник вијећа

Соња Матић

Драгомир Миљевић

ПОУКА О ПРАВНОМ ЛИЈЕКУ: Против ове пресуде може се изјавити жалба у року од 15 дана по пријему Врховном суду Републике Српске путем овога суда. Оптужени и бранилац оптуженог жалбу подносе у два примјерка, а републички тужилац у три примјерка.